

Guía Docente

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Urbanismo II		Código	632514046
Titulación	Mestrado Universitario en Enxeñería de Camiños, Canais e Portos			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	4.5
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado	,	Correo electrónico		
Web				
Descrición xeral	La asignatura se centra en los aspectos prácticos y profesionales del ejercicio de la profesión urbanística: la elaboración de propuestas y proyectos, el manejo y elaboración de documentos urbanísticos, la gestión y disciplinas urbanísticas.			

Competencias do título

Código	Competencias do título
A1	Capacitación científico-técnica e metodolóxica para a asesoría, a análise, o deseño, o cálculo, o proxecto, a planificación, a dirección, a xestión, a construción, o mantemento, a conservación e a explotación nos campos relacionados coa Enxeñaría Civil: edificación, enerxía, estruturas, xeotecnia, hidráulica, hidroloxía, enxeñaría cartográfica, enxeñaría marítima e costeira, enxeñaría sanitaria, materiais de construción, medio ambiente, ordenación do territorio, transportes e urbanismo, entre outros
A5	Coñecemento da profesión de Enxeñeiro de Camiños, Canais e Portos e das actividades que se poden realizar no eido da Enxeñaría Civil
A13	Capacidade de visión espacial, dominio dos Sistemas de Representación e coñecemento das técnicas e normativas actuais para a representación de obxectos propios da enxeñaría civil. Coñecemento das técnicas de trazado de obras lineais e de plataformas e capacidade para aplicar os coñecementos do Debuxo Técnico á croquización e cubicación de pezas propias das obras públicas
A14	Coñecemento das técnicas topográficas, fotogramétricas, cartográficas e xeodésicas para a representación de elementos, actuacións e fenómenos observables sobre o territorio, e capacidade para obter medicións, formar planos, elaborar mapas e facer análises xeoespaciais, así como levar ao terreo xeometrías definidas, establecer trazados e controlar movementos de estruturas ou obras de terra
A15	Capacidade para coñecer, comprender e aplicar os métodos que as novas tecnoloxías da información proporcionan para a resolución de problemas xeométricos. Coñecemento e comprensión dos fundamentos teóricos empregados nas técnicas de Deseño Asistido, Visualización Avanzada e Animación por computador, así como a súa aplicación práctica en problemas de Enxeñaría Civil mediante o uso de programas de CAD.
A45	Capacidade para entender e analizar a influencia das infraestruturas de transporte nos procesos territoriais. Capacidade para elaborar, dirixir e participar na redacción dos instrumentos de ordenación territorial, de planificación urbanística e de planificación estratéxica territorial.
A46	Capacidade para analizar e diagnosticar os condicionantes sociais, culturais, ambientais e económicos dun territorio, así como para realizar proxectos de ordenación territorial desde a perspectiva dun desenvolvemento sostible.
A47	Capacidade para o deseño e urbanización do espazo público urbano, tanto na elección e proposta das dimensións e os elementos do mesmo, como no proxecto dos servizos urbanos relacionados co proceso urbanizador, tales como distribución de auga, saneamento, enerxía, iluminación, comunicacións, xestión de residuos, etc.
A48	Capacidade para deseñar e proxectar unha obra de enxeñaría desde a comprensión do lugar e a análise da paisaxe que a caracteriza.
A52	Coñecemento e comprensión dos diferentes estilos artísticos, en relación co contexto histórico, económico e social da súa época desenvolvendo a capacidade para apreciar e incluír condicionantes estéticos na obra civil.
B1	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B2	Posuír e comprender coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación

B3	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B4	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos
B5	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
B6	Resolver problemas de forma efectiva
B7	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de xeito autónomo con iniciativa
B9	Traballar de forma colaborativa
B10	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B11	Comunicarse de xeito efectivo nun ambiente de traballo
B12	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
B16	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse
B17	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida
B18	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade
C1	Reciclaxe continua de coñecementos nunha perspectiva xeral no eido global de actuación da Enxeñería Civil
C2	Comprender a importancia da innovación na profesión
C3	Aproveitamento e incorporación das novas tecnoloxías
C4	Entender e aplicar o marco legal da disciplina
C5	Comprensión da necesidade de actuar de forma enriquecedora sobre o medio ambiente contribuíndo ao desenvolvemento sostible
C6	Comprensión da necesidade de analizar a historia para entender o presente
C7	Apreciación da diversidade
C8	Facilidade para a integración en equipos multidisciplinares
C9	Capacidade para organizar e planificar
C10	Capacidade para dirixir e xestionar equipos de persoas e grupos de empresas
C11	Habilidade para a xestión de información
C12	Capacidade de análise, síntese e estruturación da información e das ideas
C14	Capacidade de abstracción
C16	Capacidade de autoaprendizaxe mediante a inquietude por buscar e adquirir novos coñecementos, potenciando o uso das novas tecnoloxías da información
C20	Capacidade para aplicar coñecementos básicos na aprendizaxe de coñecementos tecnolóxicos e na súa posta en práctica

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Comprender, analizar y diagnosticar la influencia de los múltiples factores que inciden en los procesos de transformación del territorio.	AM45	BM1	CM3
	AM46	BM2	CM4
	AM47	BM4	CM8
		BM6	CM9
		BM7	CM11
		BM8	
		BM9	

Formular proposta de actuación, mejora o transformación sobre un territorio urbano o rural, teniendo en cuenta los condicionantes existentes en el mismo.	AM1	BM1	CM1
	AM5	BM2	CM2
	AM13	BM3	CM3
	AM14	BM4	CM4
	AM15	BM5	CM5
	AM45	BM6	CM6
	AM46	BM7	CM7
	AM48	BM8	CM8
	AM52	BM9	CM9
		BM10	CM10
		BM11	CM11
		BM12	CM12
		BM16	CM14
		BM17	CM16
		BM18	CM20
El conocimiento de los trazados urbanos, la reflexión sobre la legislación urbanística, la descripción y formalización de los elementos del planeamiento urbano y la comprensión de modelos de crecimiento en el campo teórico así como la ejercitación práctica de la proyectación urbanística.	AM47	BM4	CM9
		BM5	CM11
		BM6	CM12
		BM7	CM20
		BM8	
		BM9	
		BM11	
		BM16	

Contidos	
Temas	Subtemas
BLOQUE I. TERRITORIO. ASPECTOS PRÁCTICOS	1. LA ESCALA TERRITORIAL DEL PROYECTO URBANÍSTICO: PLANIFICACIÓN TERRITORIAL 2. EL MANEJO DE LOS DOCUMENTOS DE PLANIFICACIÓN TERRITORIAL Y SUPRAMUNICIPAL. 3. ESTRUCTURA TERRITORIAL DEL MEDIO RURAL EN GALICIA
BLOQUE II. PLANES Y PROYECTOS URBANÍSTICOS. PROYECTOS URBANOS. TRAZADO URBANO. INTERVENCIONES EN EL MEDIO CONSTRUIDO.	4. LA COMPRESIÓN Y CARACTERIZACIÓN DEL MEDIO CONSTRUIDO. MEDIO URBANO. 5. LOS OBJETIVOS PRÁCTICOS DEL PLANEAMIENTO URBANÍSTICO. 6. MANEJO Y ELABORACIÓN DE DOCUMENTOS DE PLANEAMIENTO A ESCALA MUNICIPAL 7. LA ESTRUCTURA URBANA 6. EL PROYECTO URBANO: ESPACIO PÚBLICO: GENERALIDADES 8. EL PROYECTO URBANO: ESPACIO PÚBLICO: VIARIO Y URBANIZACIÓN 9. EL PROYECTO URBANO: ESPACIO PÚBLICO: EQUIPAMIENTOS 10. EL PROYECTO URBANO: ESPACIO PRIVADO. ORDENANZAS
BLOQUE III. LEGISLACIÓN. GESTIÓN Y DISCIPLINA.	11. LAS TÉCNICAS DE LA URBANÍSTICA 12. LA LEGISLACIÓN URBANÍSTICA 13. LA GESTIÓN URBANÍSTICA. 14. LA DISCIPLINA URBANÍSTICA.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A45 A46 A47 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B16 C3 C4 C5 C6 C8 C9 C11 C12 C20	25	5	30
Obradoiro	A1 A5 A13 A14 A15 A48 A52 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B16 B17 B18 C1 C2 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C11 C12 C14 C16 C20	40	8	48
Estudo de casos	B8 B11 C3 C9 C11	4	8	12
Traballos tutelados	A45 A46 C6 C9 C11	5	10	15
Atención personalizada		7.5	0	7.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	DOCENCIA PRESENCIAL IMPARTIDA POR EL PROFESOR, DURANTE CLASES DE 50 MINUTOS, EXPLICANDO LOS CONTENIDOS TEÓRICOS FUNDAMENTALES DE LA ASIGNATURA QUE SE DESARROLLAN DE MANERA PRÁCTICA EN EL TALLER. LAS CLASES SE REALIZAN MEDIANTE LA UTILIZACIÓN DE PRESENTACIONES TEMÁTICAS.
Obradoiro	EL ALUMNO PARTICIPA DE MODO ACTIVO EN EL PROCESO DE APRENDIZAJE, INCORPORANDO LOS MECANISMOS DE ANÁLISIS, DIAGNÓSTICO Y PROPUESTA, REFERIDOS TODOS ELLOS AL CAMPO DEL URBANISMO. DURANTE LAS SESIONES SE REALIZARÁN TRABAJOS, QUE PODRÁN EN ALGUNAS OCASIONES SER COMPLEMENTADOS POSTERIORMENTE POR EL ALUMNO, Y QUE SERÁN OBJETO DE EVALUACIÓN CONTINUA.
Estudo de casos	SE REALIZARÁN EJERCICIOS DE RECOPIACIÓN, AGREGACIÓN DE INFORMACIÓN, ASÍ COMO EJERCICIOS DE DEMOSTRACIÓN DE CONOCIMIENTOS TEÓRICOS Y PRÁCTICOS ADQUIRIDOS.
Traballos tutelados	LOS ALUMNOS PARTICIPAN DE MODO ACTIVO EN EL PROCESO DE APRENDIZAJE, INCORPORANDO LOS MECANISMOS DE ANÁLISIS, DIAGNÓSTICO Y PROPUESTA, REFERIDOS TODOS ELLOS AL CAMPO DEL URBANISMO. LA PRÁCTICA SE PLANTEA COMO UN EJERCICIO DESARROLLADO A LO LARGO DEL CURSO SE FOMENTA EL TRABAJO EN EQUIPO, CONSIDERANDO QUE EL EJERCICIO DIARIO EN LA PRÁCTICA PROFESIONAL ASÍ LO REQUIERE.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos Traballos tutelados Sesión maxistral Obradoiro	EL PROFESOR RESOLVERÁ LAS DUDAS SURGIDAS, DURANTE EL DESARROLLO Y LA POSTERIOR REFLEXIÓN DE LOS TEMAS TEÓRICOS. EN LA PARTE DE OBRADOIRO, PRÁCTICAS TIC Y TRABAJOS TUTELADOS SE ESTABLECERÁ UNA INTERRELACIÓN Y EXPOSICIÓN DE LOS MISMOS, ASÍ COMO DE LAS DUDAS PLANTEADAS PARA, CON UNA ACTUACIÓN DIRIGIDA POR EL PROFESOR, ALCANZAR LOS OBJETIVOS PROPUESTOS.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	B8 B11 C3 C9 C11	AFIANZAMIENTO Y PROFUNDIZACIÓN EN CONCEPTOS Y METODOLOGÍAS ADQUIRIDOS	10
Traballos tutelados	A45 A46 C6 C9 C11	SE REALIZARÁ INDIVIDUALMENTE O POR GRUPOS UN TRABAJO COMPLEMENTARIO AL OBRADOIRO REALIZADO	10
Obradoiro	A1 A5 A13 A14 A15 A48 A52 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B16 B17 B18 C1 C2 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C11 C12 C14 C16 C20	ELABORACIÓN DE UN TRABAJO DE PRÁCTICAS DESARROLLADO A LO LARGO DEL CURSO, COMPUESTO DE LA REALIZACIÓN DE DIVERSOS APARTADOS CORRESPONDIENTES A LOS DISTINTOS TEMAS TRATADOS EN LA ASIGNATURA	80
Outros			

Observacións avaliación

La realización del conjunto de las prácticas a desarrollar durante el curso será de presentación obligatoria en el calendario y condiciones que se indicarán para la superación de la asignatura.

La realización de las prácticas TIC y los trabajos tutelados serán valorados, pero no serán imprescindibles para superar la asignatura.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Gallego Jorreto, Manuel (1975). El medio rural y la práctica del urbanismo en Galicia: contradicciones. A Coruña: Edicións Galaxia - Monclús, Francisco Lavier (1998). La ciudad dispersa. Suburbanización y nuevas periferias. Barcelona: Centre de Cultura Contemporània de Barcelona - Aymonino, Carlo (1972). Orígenes y desarrollo de la ciudad moderna. Barcelona: Gustavo Gili - Unwin, Raymond (1984). La práctica del urbanismo. Barcelona: Gustavo Gili - López Candeira, José A. (2002). Tratamiento del espacio exterior. Madrid: Munilla-Lería - Moreno López, Juan Luis (1999). Dotaciones, equipamientos urbanísticos. El sustrato de la urbanística social. Madrid: Montecorvo - Martí Aris, Carlos (1991). Las formas de la residencia en la ciudad moderna. Barcelona: UPC - Solá Morales, Manuel (1997). Las formas de crecimiento urbano. Barcelona: UPC - Quintana, Tomás y otro (2001). Legislación urbanística, de edificación y vivienda de Galicia. Valencia: Tirant lo Blanch - Esteban i noguera, Juli (1998). Elementos de ordenación urbana. Barcelona: UPC - Boaga, Giorgio (1977). Diseño de tráfico y forma urbana. Barcelona: Gustavo Gili - (). Legislación urbanística y de Ordenación del Territorio. BOE/DOG - AA. VV. (revista) (1981). QUADERNS D'ARQUITECTURA I URBANISME, Extra 1 y 2. La identitat del territori català. Les comarques. Barcelona, COAC - Panerai, Castex, Depaule (1986). FORMAS URBANAS: DE LA MANZANA AL BLOQUE. Barcelona, ed.GG - García Bellido y otros (1997). Resumen histórico del urbanismo en España. Madrid: IAL - Panerai, Philippe (1983). Elementos de análisis urbano. Madrid: IAL - Gravagnolo, Benedetto (1998). Historia del urbanismo en Europa 1750-1960. Madrid: Ediciones Akal - Benevolo, Leonardo (1982). Diseño de la ciudad. Barcelona: Gustavo Gili - Morris, AEJ (2007). Historia de la forma urbana: desde sus orígenes hasta la Revolución Industrial. Barcelona: Gustavo Gili - Herce Vallejo, Manuel (2002). La ingeniería en la evolución de la urbanística. Barcelona: UPC - Chueca Goitia, Fernando (1978). Breve historia del urbanismo. Madrid : Alianza - Sica, Paolo (1981). Historia del urbanismo. El siglo XX. Madrid : Instituto de Estudios de Administración Local - Sica, Paolo (1981). Historia del urbanismo. El siglo XIX. Madrid : Instituto de Estudios de Administración Local - Guidoni, Enrico (1982). Historia del urbanismo. El siglo XVII. Madrid : Instituto de Estudios de Administración Local - Sica, Paolo (1982). Historia del urbanismo. El siglo XVIII. Madrid : Instituto de Estudios de Administración Local - Guidoni, Enrico (1982). Historia del urbanismo. El siglo XVI. Madrid : Instituto de Estudios de Administración Local
Bibliografía complementaria	SE FACILITARÁ AL ALUMNADO UNA BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA Y ESPECÍFICA PARA CADA UNO DE LOS TEMAS DESARROLLADOS EN LA ASIGNATURA A LO LARGO DEL CURSO ACADÉMICO

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Transporte e Territorio/632011209

Debuxo en enxeñaría civil I/632G02003

Debuxo en enxeñaría civil II/632G02016

Ordenación do territorio e urbanismo/632514011

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

OGPO e Lexislación/632G02022

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías